

ASHA LEMMIE
FIFTY WORDS FOR RAIN

Copyright © 2020 by Asha Lemmie
Cover design by Kaitlin Kall
Author photograph by Lenka Drstakova

All rights reserved.

Penguin supports copyright. Copyright fuels creativity, encourages diverse voices, promotes free speech, and creates a vibrant culture. Thank you for buying an authorized edition of this book and for complying with copyright laws by not reproducing, scanning, or distributing any part of it in any form without permission. You are supporting writers and allowing Penguin to continue to publish books for every reader.

An imprint of Penguin Random House LLC
penguinrandomhouse.com

This is a work of fiction. Names, characters, places, and incidents either are the product of the author's imagination or are used fictitiously, and any resemblance to actual persons, living or dead, businesses, companies, events, or locales is entirely coincidental.

Переклав з англійської *Святослав Зубченко*
Художнє оформлення форзаца і зрізів *Анни Тучіної*

Леммі, Аша.

Л44 П'ятдесят слів для дощу: роман / Аша Леммі; пер. з англ. Святослав Зубченко. — Київ: ВИДАВНИЦТВО РМ, 2024. — 472 с. — (Серія «Суперроман»).

ISBN 978-617-8373-65-8.

ISBN 978-617-8248-05-5 (серія).

Донька заміжньої японки, спадкоємиці аристократичного роду, й темношкірого американського солдата, Норі від народження стає вигнанкою. Бабуся з дідусем приймають її лише для того, щоб приховати від суспільства, бо жахаються цієї плями на їхньому давньому роді, авторитет якого до того ж розхитують зміни в японському суспільстві. Змирившись зі своєю провинкою, кмітлива й допитлива Норі кілька років живе самотою на горіщі. Доки одного дня в маєтку з'являється її старший зведений брат Акіра, приречений успадкувати все майно й обов'язки їхнього роду. Хоч як дивно, та саме він стає її союзником. Між ними виникає сильний зв'язок. Зв'язок, якого не можуть допустити жорстокі бабуся й дідусь. І це протистояння доконечно змінить життя кожного члена родини. Бо Норі побачила світ, у якому, можливо, для неї все-таки знайдеться місце. Тому вона готова сперечатися й опиратися. Готова стати до бою, який, можливо, коштуватиме їй занадто дорого.

УДК 821.111(73)'06-312.4

ISBN 978-617-8373-65-8

ISBN 978-617-8248-05-5 (серія)

ISBN 978-152-474-637-7 (англ.)

© Зубченко С. В., пер. з англ., 2024

© Тучіна А. Ю., худ. оформ., 2024

© ТОВ «ВИДАВНИЦТВО РМ», 2024

ВСТУП

Префектура Кіото, Японія
Літо 1948 року

Перший усвідомлений спогад Норі пов'язаний з прибуттям у цей дім. Багато років по тому вона намагатиметься розширити межі пам'яті, щоб пригадати події до того дня. Знову й знову лежатиме в цілковитій нічній тиші та силуватиметься згадати. Час від часу з нетрів розуму виринатиме крихітне помешкання з яскраво-жовтими стінами. Проте той раптовий проблиск зникатиме так само швидко, як і з'являтиметься, не залишаючи по собі ні найменшого задоволення. Якщо запитати, то Норі відповіла б, що її життя почалося тієї днини, коли вона вперше побачила розкішний маєток, який безтурботно розкинувся між двома зеленими пагорбами. Безперечно, місце дуже гарне, та Норі відчула, як звело судомою шлунок і все всередині затремтіло. Мама рідко куди її виводила, тож дівчинка одразу здогадалася, що на неї чекає те, що точно їй не сподобається.

Автомобіль вицвілого синього кольору неквапом підкотився, а тоді зупинився навпроти маєтку доби Мейдзі¹, оточе-

¹ Мейдзі («освічене правління») — період в історії Японії з 23 жовтня 1868 до 30 липня 1912 року, протягом якого в країні було проведено низку реформ, внаслідок чого вона перейшла від феодального до капіталістичного ладу (тут і далі — прим. ред., якщо не зазначено інше).

ного високим білим муром. Зовнішні ворота стояли відчинені, тому можна було роздивитися дбайливо облаштоване подвір'я. А внутрішні ворота, які вели до самого дому, були замкнені. Угорі, над парадною брамою, щоб кожен його бачив, виднівся напис, виконаний золотими літерами. Але Норі не могла його прочитати, бо вміла прочитати й написати тільки своє ім'я, *Но-рі-ко*, і більше нічого. І тієї миті їй нестерпно захотілося навчитися читати, щоб розуміти кожне слово, будь-коли, будь-де й будь-якою мовою написане. Дівчинка обернулася до матері.

— *Окаа-сан*¹, а що тут написано?

Жінка на сусідньому сидінні сумно зітхнула. Видно було, що свого часу вона була справжньою красунею. Ні, жінка й досі була гарна, проте тяжке життя поволі залишало відбиток на й досі молодому обличчі. Чорне густе волосся жінка заплела в косу, яка, здавалося, от-от розплететься. Сірі очі дивилися вниз.

— *Камідза*, — нарешті відповіла вона, уникаючи доньчиного погляду. — Тут написано *Камідза*.

— Але ж це наше прізвище, так? — прошебетала Норі, загорівшись цікавістю.

Мама вимушено всміхнулася, від чого волосся на шиї в Норі стало дибом. Водій, якого дівчинка до цього ранку ніколи не бачила, здивовано зиркнув на них у дзеркало заднього огляду.

— Так, — м'яко відповіла жінка, і її очі сяйнули дивним блиском, для якого в обмеженому словниковому запасі Норі не було назви. — Це прізвище нашої родини. Тут, дитино, живуть мої мама й тато. Твої бабуся й дідусь.

¹ Ввічливе звертання до матері (*тут і далі — з яп.*).

Серце Норі закалатало в грудях. Раніше мама й словом не згадувала ні про родичів, ні про родину. Ба більше, їх двох так довго носило морем самотності, що дівчинка повірити не могла, що ще залишилося місце, де можна кинути якір.

— Ти тут колись жила, *окаа-сан*?

— Колись жила, — сухо відповіла мати. — Ще до твого народження. Дуже давно.

— А чому ти покинула цей дім? — здивовано насупившись, запитала Норі.

— Годі запитань, Норіко. Бери свої речі. Виходимо.

Норі скорилася, прикусивши губу, щоб стриматися від розпитувань. Мама не любила цього. Щоразу, коли дівчинка щось запитувала, натикалася на суворий погляд маминих очей. Тому краще помовчати. Дуже рідко, коли мама бувала задоволена дочкою, вона дарувала їй суху напівусмішку. А іноді, коли Норі поводитися особливо добре, винагороджувала її цукерками або навіть стрічкою для волосся. За вісім років життя Норі збрала колекцію з дванадцяти стрічок, кожна з яких одержала, ошчаслививши матір.

— Хороша жінка повинна вміти мовчати, — часто повторювала мама. — Якщо жінка більше нічого не знає, то найкраще, чого вона може навчитися, — це мовчати.

Норі ступила на тротуар і ще раз зазирнула в автівку, перевіряючи, чи нічого не забула. У руках вона тримала маленьку коричневу валізу зі зношеними ремінцями й пурпуровою шовковою хустинкою, прив'язаною до ручки, і синю сумочку на срібних застібках, яку їй торік подарували на день народження. Більше в неї не було нічого. Хоча Норі й не думала, що потребує ще чогось.

Вперше, відколи її розбудили на світанку, дівчинка помітила, що в мамі немає ніяких речей. Жінка завмерла посеред

напрочуд білого тротуару, ніби її світло-рожеві сатинові туфельки приросли до нього. Погляд світлих очей прикипів до місця, якого Норі не бачила.

Дівчинка пильно подивилася на материне вбрання: синя сукня до колін з коротким рукавом. Колготки тілесного кольору. На шії — витончений срібний хрестик з діамантом посередині. Мати так міцно стиснула руки перед грудьми, що під ніжною шкірою проступили сині жилки.

Норі нерішуче простягнула руку до мами.

— *Окаа-сан...*

Жінка швидко закліпала й розтиснула руки, які одразу якось безвільно повисли уздовж її тіла. Водночас вона так і не відірвала очей від того місця, в яке вдивлялася.

— Норіко, — мовила мати з такою ніжністю в голосі, що дівчинка не повірила власним вухам. — Я хочу, щоб ти мені дещо пообіцяла.

Норі підвела погляд на матір, щосили намагаючись здаватися гарненькою, слухняною і такою, якою мати хоче її бачити. Не можна зіпсувати таку мить своєю недоладною балаканиною.

— Так, *окаа-сан*?

— Пообіцяй, що будеш слухняною.

Прохання збило дівчинку з пантелику. Не тому, що вперше про таке почула, а тому, що ще жодного разу в житті не перечила матері. Тож узагалі не бачила сенсу в цьому проханні. Напевно, мати помітила, як здивувалася донька, бо відразу розвернулася й присіла біля Норі, і їхні очі опинилися майже на одному рівні.

— Норіко, — промовила мати з такою твердістю, якої донька ще ніколи від неї не чула. — Пообіцяй мені. Пообіцяй, що погодишся на все без зайвих запитань. Не сперечати-

мешся. Не опиратимешся. Не плекатимеш думок, що можуть тебе завести кудись не туди. Просто всміхайся і роби те, що тобі накажуть. Лише твоє життя важливіше за покору. Лише повітря, яким ти дихаєш. Пообіцяй мені.

Норі ця розмова видалася досить дивною. А ще тисячі запитань крутилися в неї на язиці. Однак усі їх вона проковтнула.

— Добре, *окаа-сан*. *Якусоку шімасу*. Обіцяю.

Мама поривчасто зітхнула, і в цьому зітханні вчувалися і полегшення, і відчай.

— А тепер послухай. Ти зайдеш у ті ворота, Норі. Твої дідуся і бабуся запитають, як тебе звати. Що ти їм скажеш?

— Скажу, що мене звати Норіко, *окаа-сан*. Норіко Камідза.

— Правильно. А тоді вони поцікавляться, скільки тобі років. Що ти відповіси?

— Відповім, що мені вісім, *окаа-сан*.

— Затим вони розпитуватимуть про мене. Скажеш, що я не сказала тобі, куди вирушила. І ти гадки не маєш, де я. Зрозуміла?

Норі відчула, як пересохло в роті. Серце билосся в грудях, наче маленька пташка, яка силується вирватися з клітки.

— *Окаа-сан*, а куди ти йдеш? Хіба ти не підеш зі мною?

Не відповівши на жодне запитання, мати підвелася і дістала з кишені товстий жовтий конверт.

— Ось, тримай, — мовила вона й тицьнула його в спітнілу доньчину долоньку. — Віддаси їм, коли вони тебе про все розпитуватимуть.

— *Окаа-сан*, а ти куди? — вигукнула Норі, охоплена панікою.

— Цить, Норі, — мовила мати, глянувши на неї. — Не плач. Припини негайно!

Дівчинка відчула, як сльози, які мало не бризнули з очей, різко відступили. Здається, вони теж звикли коритися.

— Норіко, — вела тим часом мама, перейшовши на шепіт, — ти хороша дівчинка. Роби, як я кажу, і все буде добре. Тільки не плач. У тебе немає причин плакати.

— Гаразд, *окаа-сан*.

Мама на мить завагалася, ніби добираючи потрібні слова. Зрештою, мабуть, вирішила, що потрібних не віднайти, тож просто погладила доньку по голові.

— Я подивлюся, як ти йтимеш. Ну, вперед. Бери свої речі.

Узявши пожитки, Норіко поволі посунула до воріт, які височіли перед нею, мов вежа. Що ближче вона до них підходила, то дрібнішими ставали кроки.

Кожні кілька кроків вона озиралася через плече, щоб пересвідчитися, що мама на неї дивиться. Та дивилася. Норіко ковтнула клубок, що підступив до горла.

Дійшовши до воріт, дівчинка зупинилася, бо не знала, що робити далі. Ворота були відчинені, проте вона була не певна, що можна заходити. Чекала, що скаже мати. Однак та просто стояла на тротуарі, мовчки дивлячись услід доньці.

Крок. Ще один. Норі повільно ступала доріжкою. Десь на півдорозі вона знову зупинилася. Їй несила було йти далі. У відчаї обернулася до матері й побачила, що та вже рушила до автівки.

— *Окаа-сан!* — верескнула Норі, і від її рішучості не залишилося й сліду. Єдиним бажанням стало кинутися до матері, проте щось тримало її на місці, щось невблаганно й безжально ніби прикувало її до доріжки. І те щось не дозволяло їй ані поворухнутися, ані дихнути, ані скрикнути, коли мама востаннє зміряла її на диво радісним поглядом, а тоді сіла в автівку й зачинила за собою дверцята. Норі й кліпнути

не встигла, як автомобіль помчав вулицею, повернув за ріг і зник з очей.

Норі не знала, скільки часу простояла заціпеніла. Сонце вже досягло зеніту, коли вона нарешті знову поволі рушила доріжкою. І досі приголомшена, вона повільно підняла невеличку ручку й легенько постукала у ворота, за якими ховався майже весь дім, бо видно було тільки верхні поверхи й дах. Ніхто не відповів. Тоді Норі наважилася штовхнути ворота, у душі сподіваючись, що вони не відчиняться. І ті таки не піддалися, бо були надто важкими для неї, тож дівчинка навіть не пробувала відчинити їх удруге.

Вона просто сіла й стала чекати. А чого — і сама не знала.

За якийсь час ворота відчинила якась невидима сила, і з'явилися двоє дебелих чоловіків у костюмах. Вони зневажливо глянули на неї.

— Забирайся звідси, мала! — озвався один. — Тут не прихисток для жебрачок.

— Я не жебрачка, — відказала Норі, звівшись на ноги. — Я — Норіко.

Двоє гевалів ковзнули по ній байдужими поглядами. Тому Норі тремтливою рукою простягнула їм конверт, який дала їй мати.

— *Камідза Норіко десу!*

Чоловіки презирнулися і мовчки зникли за воротами.

Норі чекала. У голові паморочилося, проте вона примусила себе твердо стояти на ногах.

Минуло чимало часу, перш ніж повернувся один із чоловіків.

Ткнувши на неї пальцем, кинув:

¹ Ввічлива частка (особлива лексична одиниця в японській мові), яка вказує на завершеність речення.